252. številka. V Ljubljani, v sredo, 30. oktobru 1907. XL. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Knaflovih ulicah št 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34. Posamezne številke po 10. h. Upravništva telefon št. 85.

Nemška gimnazija v Ljubljani — klerikalno izdajstvo.

Gimnazijsko vprašanje je definitivno rešeno in sicer tako, kakor so si to želeli Nemci in dvojica v vladni palači na Bleiweisovi cesti: Schwarz-Kaltenegger!

Nemški a-razredi se odcepijo od I. ljubljanske gimnazije in pretvorijo v samostojen nemški zavod, za čigar ravnatelja je imenovan dr. Aleksander Pucsko. Za letos bo ta nemška gimnazija imela samo spodnje štiri razrede, a s prihodnjim šolskim letom se sukcesivno izpopolni v popolno višjo gimnazijo, ki bo za sedaj nastanjena v Waldherrjevi hiši, kjer je bila preje nameščena II. državna gimnazija!

Omenjeni a-razredi se presele v Waldherrjevo hišo že prihodnji ponedeljek.

S tem je definitivno končana dolgotrajna borba za ljubljansko gimnazijsko vprašanje in sicer s slovenskim porazom na vsi črti.

Slovenci smo v ti borbi sramotno podlegli, Nemci pa slave zmago in triumfujejo in to po vsi pravici!

Jedva 20.000 je Nemcev na Kranjskem, a imajo sedaj z ustanovitvijo samostojne nemške gimnazije dva popolnoma gimnazijska zavoda, dočim imamo Slovenci, ki nas je skoro pol milijona, samo štiri gimnazije!

In kako je moglo priti do tega, da se je Nemcem dala nova samostojna gimnazija v Ljubljani, ko je notorično, da Nemci niti svoje gimnazije v Kočevju ne morejo napolniti z zadostnim številom učencev?

Ker so klerikalci sramotno izdali slovenske narodne koristi!

In da je to res, hočemo tudi dokazati.

Naš list je že pred enim mesecem opozarjal na nevarnost, da se ljubljansko gimnazijsko vprašanje reši na ta način, da se od I. gimnazije odcepijo a-razredi in se preosnujejo v popolno nemško gimnazijo. Dne 1. oktobra t. l. smo priobčili z Dunaja to-le brzojavko: »Ljubljansko gimnazijsko vprašanje je rešeno. I. gimnazija se res razdeli v dva oddelka — v slovenski in nemški. Vsak oddelek bo imel svojega ravnatelja. Nemške a-paralelke pridejo v Waldherrjevo hišo. Delitev gimnazije se je izvršila po sporazumljenju med Nemci in klerikalci.« Da je bila ta naša, že 1. oktobra priobčena vest od kraja do konca resnična, dokazujejo sedaj dejstva, saj se je vse to, kar smo takrat napovedali, tudi zgodilo.

A vkljub temu, da je bila naša informacija vzvišena nad vsak dvom, vendar si je »Slovenec« drznil oporekati naši vesti, priobčivši takoj drugi dan tole brzojavko: **»Dunaj, 2. oktobra. Tudi včerajšnje poročilo »Narodovo« o I. državni gimnaziji je neresnično.«**

Čemu je »Slovenec« dne 2. oktobra z vso odločnostjo dementiral vest, ki jo je včeraj proglasil z vso, edino njemu lastno kričavostjo kot nov sijajni uspeh klerikalne stranke in njenega kolovodje dr. Šusteršiča?

Na to vprašanje je kaj lahak odgovor!

Takrat je bila kravja kupčija med Nemci in klerikalci še v polnem tiru in klerikalnim brezdomovincem je bilo skrajno neljubo, da smo predčasno dvignili kopreno, ki je zakrivala njihovo izdajstvo, ter razkrili načrt, po katerem bi naj ostal nemški volk sit, klerikalna koza pa cela.

Zato so hiteli vse dementirati, ker so imeli slabo vest in ker so se bali, da bi jim ogorčena slovenska javnost ne pokvarila že dobro vpeljane kravje kupčije in ne preprečila gadnega njihovega izdajalskega dejanja!

A vse to, kar smo mi 1. oktobra razkrili in kar je »Slovenec« dne 2. oktobra z vso odločnostjo dementiral, vse to se je do pičice izvršilo in izpolnilo!

Kupčija je sklenjena in Nemci dobe za svojih 90 dijakov, kolikor jih je približno sedaj na I. gimnaziji, svoj samostojni zavod!

V Ljubljani je eno nemško gnezdo več in Nemci so si s to pridobitvijo za nedogledne čase mogočno utrdili in okrepili svoj položaj, ki se je v zadnjem času že jel opasno majati.

Cela kopa nemških profesorjev, samih zagrizenih nacionalcev, pride na ta zavod, ki bo izključna nemška posest in kjer vsled tega ne bo mesta za nobenega Slovenca. Na Kranjskem v Ljubljani se bodo mastili nemški privandranci, slovenski filozofi, ki že sedaj komaj dobe doma skorjico kruha, pa bodo gladovali in morali iskati drobtinice vsakdanjega kruha, ki bodo padale za nje z bogato obložene mize v tujini.

Nemška gimnazija, ki bo brez dvoma uspevala, saj bodo Nemci z importom dijakov iz drugih dežela skrbeli za podmladek, kakor to delajo na primer v Celju, bo postala gnezdo pangermanizma in ognjišče vsenemške propagande v osrčju Slovenije, v slovenski Ljubljani!

In za to se ima Ljubljana, in za to se ima slovenski narod zahvaljevati edino narodno brezspolnemu dr. Šusteršiču in njegovi brezdomovinski stranki!

Vsak pošten rodoljub mora uvideti, da je ustanovitev nemške gimnazije v Ljubljani najhujši udarec, najhujša klofuta, ki je zadela Slovence v zadnjem času.

A »Slovenec« in njegova stranka se vzpričo takšnih nepobitnih dejstev ne sramujeta proglašati, da je razdelitev I. gimnazije in ustanovitev samostojnega nemškega gimnazijskega zavoda delo, zasluga klerikalnih poslancev.

Človeka, ki ima le še iskrico narodnega čuvstva v srcu in ki mu slepa strankarska strast še ni docela udušila narodnega mišljenja, mora zazebsti okrog srca vzpričo takega cinizma in take frivolnosti, s katero se gotovi ljudje igrajo z najvitalnejšimi narodnimi interesi in narodnimi svetinjami.

Kakšna usoda čaka nesrečni slovenski narod, ako bo narodna politika v rokah ljudi, ki s takšnim cinizmom in s takšno brezvestno frivolnostjo izdajajo za skodeljico Ezavove leče življenske narodne interese?!

»Slovenec« je v torek, dne 15. oktobra t. l. v uvodniku doslovno pisal o gimnazijskem vprašanju med drugim tole: »Nemci hočejo delitev I. državne gimnazije in sicer, če je »Slovenski Narod« prav poučen, da se odcepijo slovenski razredi in postavijo pod samostojno didaktično pedagogično vodstvo, — nemški razredi pa od I. do VIII. da dobe nemškega ravnatelja. **Taka »delitev« je seveda s slovenskega stališča nevzprejemljiva in se mora preprečiti, če treba z najskrajnejšimi sredstvi, saj bi to ne bilo nič drugega nego »afera Proft« v drugi nekoliko popravljeni obliki. O taki »delitvi niti diskusija ni mogoča!«** Tako je pisal »Slovenec« dne **15. oktobra tega leta! In kako piše včeraj,** dne 29. oktobra, torej točno 14 dni kasneje o tej zadevi? Kar je bilo dne 15. oktobra še »s slovenskega stališča nesprejemljivo in se mora preprečiti, če treba z najskrajnejšimi sredstvi«, to je dne 29. oktobra dogodek neprecenljive važnosti za Slovence, sijajen uspeh klerikalnih poslancev!

Ali nihče ne opazi, kako je klerikalcem ležeče na tem, da natrosijo javnosti peska v oči, da prikrijejo svojo gnusno, gadno narodno izdajstvo?! In nič drugega kakor infamno izdajstvo slovenskih narodnih interesov je dejanje, ki so ga zakrivili klerikalci! Da ga prikrijejo, zato kriče sedaj iz vsega grla o uspehu, o koncesijah, ki baje bogato odtehtajo udarec, ki se je nam zadal z ustanovitvijo nemške gimnazije. In kakšne so te koncesije? Te »koncesije« obstoje v tem, da se druge gimnazije na Kranjskem poslovenijo to je, da se v njih uvede slovenščina kot učni jezik tudi v višje razrede.

Politični sleparji in goljufi!

To bi naj bila koncesija?! Saj je vlada že pred leti opetovano precizno izjavila, da nima proti uvedbi slovenščine v višje razrede gimnazij na Kranjskem ničesar, čim bodo na razpolago potrebne slovenske knjige, in naučni minister dr. Marchet se je že pred več tedni napram poslancu Hribarju v istem smislu izrazil v obliki, vsak dvom izključujoči, kar je bilo zabeleženo tudi med brzojavkami v našem listu!

Zato je naravnost smešno, ako se sedaj klerikalci v potu svojega obraza trudijo, da bi s sleparjenjem z navideznimi koncesijami prikrili svoje izdajalsko dejanje. Razsodna in poštena javnost je dobro poučena o zadevi in žonglerska »Slovenčeva« umetnost ji ne bo zatemnila oči.

Molčali bi, ako bi se za koncesijo Nemcem v Ljubljani dala Slovencem enako vredna koncesija v izvenkranjskih pokrajinah, to je, da bi se tudi tam dale Slovencem samostojne popolne slovenske gimnazije! To bi bila koncesija, vse drugo je slepilo, pesek v oči in nič drugega! Kar nam je vlada že zdavna obljubila, to v danem momentu ni nobena koncesija, to je jasno kot beli dan; kakor je tudi jasno in nepobitno dejstvo, da so si klerikalci zagotovili nemško podporo v zadevi deželnozborske volilne reforme s temile koncesijami: s petrifikacijo 10 nemških mandatov, z dovoljenjem za ustanovitev samostojne nemške gimnazije in z obljubo deželne podpore za zgradbo poslopja za to gimnazijo!

S tem je povedano dovolj, »tako rešuje Proftove afere — »Slovenska Ljudska Stranka«!

Zlo je narodu, ki nima voditeljev, a stokrat večje zlo je, ako ima narod take voditelje!

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 30. oktobra.

Nad glavo sedanjega ministrstva so se začeli zbirati črni oblaki. Beckovo ministrstvo je izgubljeno v tistem trenotku, ko nima gotovosti, da dobi v parlamentu večino za nagodbo. Danes se še nič ne ve, če se Becku posreči, dobiti to večino za nagodbo. Sicer je šla »Zeit« predaleč, ko že prorokuje odstop Beckovega ministrstva, ali da je ministrstvo v neprijetnem položaju in da se v parlamentu množi število nasprotnikov Beckove nagodbe, to je dejstvo.

To spoznanje je napotilo ministrskega predsednika Becka, da se je danes zopet oglasil in poskusil ovreči pomisleke, ki so bili izrečeni z različnih strani proti nagodbi. Govoril je pač mirno in stvarno, prikriti pa ni mogel, da je nervozen in da je razočaran, ker se dvigajo proti nagodbi tolike težave. Največ težav mu delajo agrarci in klerikalci vseh vrst, torej tiste stranke, na katerih podporo je Beck najbolj računal.

Šest govornikov je prišlo danes do besede, med njimi dr. Laginja, ki je povdarjal, da so državnopravni uspehi Madžarov s hrvaškega stališča težkega in občutnega pomena. Z državnopravnega stališča je nagodba sploh neveljavna, ker more biti veljavna samo, če ji pritrdi tudi Hrvaška. Govornik je tudi izrekel, da dvomi, da se bo zidala obljubljena železnica (ki naj zveže Dalmacijo s Kranjsko) in je

LISTEK.

Čez trnje do sreče.

Povest.

(Dalje.)

VIII.

Medenova hiša, kamor so bili prenesli starega moža, ki so ga dragonci podrli in poškodovali pri veliki vojaški vaji, je ležala dobro uro hoda od trga. Pot do tja je bila slaba in utrudljiva, vendar je šla Pavla to pot vsako jutro, da izve in se prepriča, kako je s starčkom in vsak dan je šla tudi v trg vprašat zdravnika, če ima kaj upanja, da stari tuji človek okreva.

»Pretresli so se mu možgani,« ji je rekel zdravnik prvi dan »in bojim se najhujega.«

Čez nekaj časa pa je zdravnik že začel upati, da reši starčka smrti in naposled je sporočil Pavli, da se ni ničesar več bati.

»Mož je sicer še slab, jako slab, vsled starosti, vsled pomanjkanja in vsled težke bolezni, a če bodete Vi zanj skrbeli, gospodična Pavla, mora biti kmalu na nogah.«

Tako je govoril zdravnik dobro vedoč, da ne apelira zaman na dobrosrčnost svoje prijateljice Pavle.

Ko se je Pavla tisti dan odpravila k Medenovim, je nesla s seboj celo košaro jedil in buteljk, kakor ji je bil priporočal zdravnik. Jesensko solnce je pripekalo na kraški svet z vso svojo silo, ko je korakala Pavla k Medenovim, a ves pot ni ne enkrat počivala. Zdravnik ji je bil rekel, da bo bolnik kmalu na nogah, če bo ona zanj skrbela — zdaj si je štela v častno dolžnost, da opraviči zdravnikovo zaupanje.

Ko je prišla v bližino Medenove hiše, je planil bosonog fantič izza grma, koder je nadziral kravico in zdirjal proti hiši.

»Mama, mama, gospodična gredo,« je kričal še pred pragom na ves glas, da je bila vsa hiša naenkrat pokonci, potem pa se je zopet obrnil in dirjal gospodični nasproti. Toda sredi pota se je ustavil, plašno je pogledal na Pavlo in se hotel umakniti za grmovje.

»Tonček, pojdi mi pomagat,« je zaklicala Pavla in na ta klic je fantič ves rdeč veselja priskočil in ponosno prijel košaro ter jo pomagal nesti.

Medenovi so bili na Tončkov klic vsi prihiteli pred hišo in pozdravljali Pavlo.

»Prava sreča je, da ste prišli,« je menil Meden. »Saj sem koj rekel, gospodična bo gotovo vedela svetovati.«

»Kaj se je pa zgodilo?« je vprašala Pavla. »Pa ne, da bi se bilo bolniku na slabše obrnilo?«

»Nič ne vemo, kako bo ž njim,« je zavzdihnila Medenka. »Snoči je zdravnik rekel, da je mož rešen — davi je že tudi začel nekaj govoriti in je hotel celo vstati — pred kako uro pa je naenkrat spet omedlel in zdaj leži brez zavesti. Mislim, da bo najbolje, če pošljemo po gospoda.«

Pavla ni imela časa, da bi odgovorila, tako se ji je mudilo k bolniku. Ogledovala ga je pazljivo, poslušala, kako mu srce bije in potem zahtevala octa.

»Mislim, da je samo od telesne slabosti omedlel,« je rekla Medenki, in začela bolniku z octom močiti čelo in sence. »Prinesla sem nekaj dobrega starega vina; prosim, odprite steklenico in natočite ga kozarček.«

»Saj imamo še vina od prvega dne, ko ste prišli z zdravnikom«, si je Meden štel v dolžnost opozoriti Pavlo. »Jedila smo seveda porabili, kakor ste rekli, a vina se nismo dotaknili.«

»Le ohranite tisto vino; če bi kdo pri vas obolel, bi Vam znalo prav priti.«

»Dobri ste pa že tako, gospodična; kakor bel kruh ste dobri,« je s presrčno hvaležnostjo rekel Meden, a je takoj umolknil, ko je videl, da se je bolnik zganil in odprl oči ter se plaho oziral po ljudeh, ki so stali okrog njegove postelje. Ko je ugledal Pavlo, se mu je obraz nekako zjasnil in poskusil je izpregovoriti. Toda čulo se je samo nerazločno šušljanje.

Pavla mu je z levo roko privzdignila glavo in mu dala vina.

»Le mirni bodite in pokrepčajte se,« mu je prigovarjala, »zdravnik mi je rekel, da ni nobene nevarnosti več in da bodete kmalu popolnoma zdravi.«

Hvaležen pogled iz upadlih bolnikovih oči je zadel Pavlo, potem je bolnik zopet zastisnil oči in ležal mirno in nepremično. Toda poznalo se je, da mu je vino dobro storilo in ga pogrelo in okrepčalo.

»Temu človeku ste prav Vi, gospodična, življenje rešili,« je dejal Meden. »Vidite, ko smo ga našli na cesti in so mi ljudje rekli, da so ga dragonci podrli, sem si mislil: Mož je pijan pa sem hotel dalje iti. Če bi ga bili nesli v trg, bi bil mož gotovo že na potu umrl. Potem ste se pa Vi pripeljali, gospodična, in ste prosili, naj ga vzamemo v hišo. Veste, nič radi ga nismo vzeli. Pa moja žena je rekla, da ga moramo vzeti že zaradi Vas. No, in tako smo ga vzeli. Pa me je bilo že stokrat sram, da sem se le en trenotek obotavljal.«

»Saj te je lahko sram,« mu je segla žena v besedo. »Gospodična je poskrbela zdravnika, kupila zdravila, hodila vsak dan gledat, kako se revežu godi, skrbi za hrano, vse, vse stori — ti ga pa še pod streho nisi hotel vzeti.«

Meden je skesano povesil svojo kuštravo glavo in zopet ga je bilo sram, dasi ga je Pavla mirila s prijaznimi besedami.

Ker se je bolnik začel na postelji premikati, je bilo pogovoru konec. Pavla je zopet stopila k postelji in dala bolniku juhe, ki jo je bila dekla med tem pogrela. Bolnik je juho skoro hlastno popil, potem pa je poskušal, da bi se v postelji vsedel. Nemirno so begali njegovi pogledi po sobi, prav kakor bi nekaj iskal in končno so proseče obstali pri Pavli.

»Kaj vas vznemirja?« je vprašala Pavla. »Ali kaj želite?«

»Kje — je — moja — listnica,« se je izvilo bolniku iz prsi. »Mo — ja — list — nica!«

»Za svojo listnico je v skrbeh,« je smehljaje rekla Pavla Medenovim in šepetaje dostavila. »Najbrže je vse njegovo bogastvo notri.«

Medenovka je hitro odprla tujčevo krošnjo, ki je stala v kotu in vzela iz nje staro obrabljeno listnico.

»Imel jo je v suknji,« je rekla žena: »jaz sem jo pa spravila v krošnjo, ko sem dala obleko dekli, da jo malo pošije. Kaj je v listnici, ne vem, ker je nisem odprla.«

Pavla je listnico nesla k postelji in rekla bolniku:

»Ali naj Vam jo denem pod zglavje.«

Bolnik je odkimal in z velikim trudom zašepetal:

»Vi — spravite.«

»Jaz?« se je začudila Pavla. »Pri Medenovih je Vaš denar tako dobro spravljen, kakor pri meni.«

»Mislim da,« je potrdil Meden ponosno in tudi Medenka je že odprla usta, da bi nekaj rekla, ko je bolnik zavzdihnil.

»Nič — denarja — notri — le papirji — in podoba — denar — je — v — krošnji.«

izjavil, da se bodo hrvaški poslanci glede svojega glasovanja o nagodbi odločili šele potem, ko dobe od vlade potrebnih pojasnil.

Že ta izjava ni vladi ugajala, še manj pa izjava češkega agrarca Udržala, ki je dejal, da je nagodba nestvor, ki bo oškodovala kmetijstvo v največji meri.

V imenu poljskega kluba se je Abrahamowicz izrekel za nagodbo. Češki socijalni demokrat Modraček je naznanil, da bodo socijalni demokratje iz gospodarskih in iz političnih nagibov glasovali proti nagodbi. Govorila sta še cijonist Straucher in vsenemec Iro.

Med sejo so se zbrali klubovi načelniki in so sklenili, naj bo jutri, v sredo, konec prvega čitanja nagodbe in naj se izvoli nagodbeni odsek. Zbornica se bo potem bavila z nekaterimi imunitetnimi zadevami,na kar predloži finančni minister proračun za prihodnje leto. Seje bodo torej jutri v sredo in pojutrišnjem v četrtek, potem pa bo prihodnja seja šele v torek 5. novembra.

Predlog

poslanca Ivana Hribarja in tovarišev glede uvrstitve c. kr. okrajnih gozdarjev med državne uradnike.

Z naredbo visokega poljedelskega ministrstva z dne 27. julija 1883, drž. zak. št. 137 so se ustanovile službe sedanjih c. kr. okrajnih gozdarjev; te organe so uvrstili v kategorijo slug ter jih s c. kr. okrajnimi gozdarskimi elevi pridelili politični upravi v službovanje pri izvrševanju gozdarskega zakona z dne 3. decembra 1852, drž zak. št. 250 in tozadevno izdanih deželnih zakonov in naredb.

V svojih temeljnih mislih je bila ta institucija c. kr. okrajnih gozdarjev menjena kot straža, o čimer priča uniformiranje, oborožitev itd. Toda le prekmalu so morali okrajni gozdarji prevzeti nadaljne, preko okvirja njim namenjenega delokroga segajoče posle, ne da bi bili za to primerno odškodovani.

Uvrstitvi c. kr. okrajnih gozdarjev v kategorijo državnih slug odgovarjajo tudi skromni dohodki, s čimer je tudi umljivo notorično pomanjkanje teh organov. Dohodki iz treh vrst plač po razredih letnih 1000, 1200 in 1400 K, zakonite aktivitetne doklade (navadno 30% plače), potnine letnih 200 do 300 K, ki za stroške v zunanji službi komaj zadostujejo in iz dveh petletnic po 100 K. Razen tega dobivajo okrajni gozdarji za pisarniške potrebščine letnega pavšala 24 K ter 50 K pavšala za uniformiranje poleg predpisane službene uniforme.

Napredovanje ali avanzma, kakor je tudi mogoče pri drugih poklicih, je okrajnemu gozdarju sploh odvzeto. Ko doseže najvišji plačilni razred, je njegova bodočnost za vedno zaključena. Ako so že te razmere skrajno žalostne, so pokojninske razmere teh organov še žalostnejše. Vsled naporne službe navadno okrajnemu gozdarju ni mogoče doseči 40 službenih let, tako da je vsled telesne onemoglosti primoran iti v pokoj, preden je dosegel popolno pokojnino, da sklene potem zadnja leta svojega življenja v najhujši bedi ter zapusti po smrti stradajočo vdovo z letno pokojnino 400 K. Ta odškodnina od strani države že davno ne odgovarja več, posebno ne v današnjih razmerah, ko se od okrajnih gozdarjev zahteva toliko glede predštudij in strokovne izobrazbe, posebno pa ne z ozirom na službene zahteve, ki se stavijo do teh organov.

Ugovor, da ces. kr. okrajni gozdarji nimajo duševne kvalifikacije za c. kr. državne uradnike, je jalov, vsled dejstva, da ima skoraj 70% avstrijskih, ne akademično izobraženih državnih uradnikov samo obvezno šolsko izobrazbo (ljudsko šolo), kar se da statistično dokazati. Iz podatkov, ki jih je nabralo društvo ces. kr. okrajnih gozdarjev, je povzeti, da je šolsko izobrazbo okrajnih gozdarjev napram ne akademično izobraženim državnim uradnikom razmeroma višje ceniti in strokovno izobrazbo, ki je spojena z nemalimi denarnimi žrtvami, je staviti v isto vrsto, kakor jo daje snov nižjih realk. Izmed 100 okrajnih gozdarjev je obiskovalo le obvezno šolo 5 do 8 razredov 22, srednjo šolo ali enakovredni zavod 3 po 1 razred, 12 po 2 razreda, 29 po 3 razrede, 25 po 4 razrede, 2 po 5 razredov, 6 po 6 razredov in 1 celo 7 razredov.

Potemtakem bi c. kr. okrajni gozdarji ne bili zadnji med subalternimi uradniki. Razen navedene šolske izobrazbe so še strokovne študije, dve oziroma triletna praksa v poučnih gozdovih in obisk gozdarskega izobraževališča, kakor gozdarske šole spojene z znatnimi žrtvami v denarju in času, k čemur še pride končno nikakor ne lahki državni izpit. Vrhu tega še mora c. kr. okrajni gozdar prestati dveletno provizorično dobo; to so gotovo zahteve, ki se ne stavijo v nobeno neakademično izobraženo uradniško kategorijo, temuč jim zadostuje popolnoma praksa. Z ozirom na zahtevane predštudije in strokovno izobrazbo se okrajnih gozdarjev nikakor ne more staviti v isto vrsto z drugimi tehničnimi pomožnimi organi, pri katerih zadostuje za tehnično izobrazbo izučenje kakega tehničnega rokodelstva, kakor tesarstva, zidarstva itd., kakor je to na primer pri cestnih mojstrih, rečnih mojstrih itd.

Ako se je s predštudijami in strokovno izobrazbo c. kr. okrajnih gozdarjev dokazalo, da jim nikakor ne manjka potrebne sposobnosti za uvrstitev med c. kr. državne uradnike, izhaja taka pravica še bolj iz delovanja te kategorije slug.

Uradno delovanje c. kr. okrajnih gozdarjev na gozdarsko kmetijskem polju je vsestransko in važno, ker mu je popolnoma ali delno prepuščeno razsojevanje o raznih gozdarskih tehničnih vprašanjih. Ti organi morajo odkazano jim službo opravljati tako, kakor bi jo opravil okrajni gozdarski tehnik sam. Nadalje ima navidno tako obsežen delokrog, da mora z nadzorovanjem službenih opravkov, prideljenih mu gozdarjev razcepiti svoje lastno poslovanje na škodo službe.

Delokrog c. kr. okrajnih gozdarjev se je razširil vsled nujne potrebe povodom izvrševanja v raznih kronovinah nanovo ustvarjenih deželnih zakonov. Tako se je odredilo za razne planinske dežele, da se mora sekanje gozda oblastveno prijaviti in bi morali tozadevna poizvedovanja po nedvoumnem besedilu dotičnih deželnih zakonov prevzeti okrajni gozdarski tehniki, iz česar se že vidi, kako pomembna in važna so ta poizvedovanja, ker bi jih bili sicer kratkomalo odkazali okrajnim gozdarjem. Okrajni gozdar predloži za dovolitev sekanja potrebne podatke na podlagi osebnega poizvedovanja c. kr. gozdarskemu nadzorništvu ali c. kr. okrajnemu glavarstvu.

Potemtakem bo vedno odvisno od strokovne izobrazbe, potrebne samostojne razsodnosti in poznavanja postav okrajnega gozdarja, priskrbeti potrebne podatke in gozdarski tehnik more pač odrediti ravno to, kar je določil okrajni gozdar s svojim poizvedovanjem. V drugih slučajih se ponavlja isto. Potemtakem opravljajo okrajni gozdarji okrajnim gozdarskim tehnikom po postavi odkazana poizvedovanja glede sekanja. In okrajni gozdarski tehniki so uradniki v X., IX., VIII. in VII. činovnem razredu.

Taka poizvedovanja so po nepristranski sodbi strokovnjakov šteti med tista službena opravila, ki jih je smatrati za gozdarsko tehnična v ožjem smislu besede. Že zategadelj in vsled okolnosti, da se po § 42. službenih navodil za gozdarsko tehnično osobje politične uprave zahteva od okrajnih gozdarjev med drugimi opravili tudi taka, ki so gozdarskega ali natančneje »gozdarsko - tehničnega« značaja, so dani vsi pravni vzroki za to, da se ti organi uvrste med državne uradnike.

V kakšni meri delujejo okrajni gozdarji pri poizvedovanju zaradi napovedanega sekanja gozdov, je razvidno iz sledečega:

Na vsak gozdno nadzorovalni okraj je povprečno odpadlo na leto:

na Solnograškem		na Štajerskem		na Koroškem	
Prijav za sekanje	Izmed teh so izvršili poizvedovanje c kr. gozdarji	Prijav za sekanje	Izmed teh so izvršili poizvedovanje c. kr. gozdarji	Prijav za sekanje	Izmed teh so izvršili poizvedovanje c. kr. gozdarji
108	89	71	66	53	51

S številom poizvedb, ki so jih izvršili okrajni gozdarji, se obenem dokazuje, da se taka poizvedovanja ne omejujejo le na nevažne slučaje, ker je mogoče važnost takega poizvedovanja brez poznanja krajevnih razmer presoditi šele na podlagi lokalnega ogleda.

C. kr. okrajni gozdarji so na ta način že izza početka deželnih zakonov sodelovali pri njih izvrševanju ter bo pri sedanji organizaciji tudi v bodoče pomoč teh organov neobhodna. O vprašanju kako so se obnesli tozadevni zakoni, se je v avstrijskem gozdarskem in lovskem časopisu opetovano razpravljalo in pri tej priliki izrečeno priznanje meče odsev na delovanje okrajnih gozdarjev.

Razen poizvedb o prijavljenem sekanju morajo c. kr. okrajni gozdarji še poizvedovati o prijavljeni dobavi lesu itd. Okrajni gozdarji morajo nadalje oskrbovati še tiste posle, ki niso navedeni v službenih navodilih, ki pa izhajajo iz naredb deželnih komisij za agrarne operacije. Že iz teh okolnosti se da sklepati, da službena navodila ne morejo podati prave slike v službenih poslih, ki jih imajo okrajni gozdarji. Zadnji opravki gotovo znatno presegajo šablonska dela manipulacijskih uradnikov in zaradi tega je popolnoma upravičeno, da okrajni gozdarji v zavesti najmanj enakovrednosti zahtevajo tudi enakopravnost s temi uradniškimi kategorijami.

Vrhu tega pa imajo c. kr. okrajni gozdarji naporno, nevarno službo.

Poleg zunanjih službenih opravkov je okrajnemu gozdarju odkazano pisarniško in blagajniško opravilo, ki je enako tozadevnim poslom okrajnih gozdarskih tehnikov. Ker je absolutno potrebno, da so v trajni evidenci vse pri izvrševanju deželnih zakonov izvirajoče odredbe, so gozdarji tudi brez obveznosti po navodilih v interesu službe primorani, pisati vse tiste žurnale, imenike, izkaze in opazke, kakor jih pišejo c. kr. gozdarski tehniki. Poročanje je dolžnost okrajnih gozdarjev. Risarska dela teh organov obstoje iz napravljanja gozdnih zemljevidov, nadalje morajo v te zemljevide zarisavati razdelitve gozdov, kakor so jih izvedle agrarne oblasti itd.

Značilna je okolnost, da mora okrajni gozdar za shranjevanje inventarja in za občevanje s strankami dajati na razpolago svoje privatno stanovanje, ne da bi dobival za to normalne stanarinske odškodnine, ker se v posameznih slučajih na posebno prošnjo podeljeni neznatni zneski ne morejo smatrati za določene pristojbine. Le v kraju, kjer ima politična okrajna oblast svoj sedež, je nastavljenemu okrajnemu gozdarju uradno odkazana pisarna.

Tudi denarna manipulacija, ki je izročena c. kr. okrajnim gozdarjem, priča o posebnem zaupanju.

Okrajni gozdar dobi kakor c. kr. gozdarski tehnik na pismeno prošnjo predujme, ki se morajo uradno potrditi. Te predujme mora imeti okrajni gozdar v evidenci, iz njih pokrivati potrebne izdatke, jih zaračunavati ter koncem leta zaključene in primerno dokumentirane obračune s prebitki izročiti svoji predpostavljeni oblasti. To velja za eksekutivno izvrševanje vsake vrste, pri napravi in oskrbovanju gozdnih vrtov, pri napravi od države subvencioniranih gozdnih kultur itd. Tudi je dolžnost okrajnega gozdarja, ako ima oskrbovati vrtove gozdnih sadik, da sprejema od strank denar za sadike ter ga zaračuni.

Razen tega so okrajni gozdarji vsak manjkajoči denarni znesek dolžni nadomestiti.

Visokost denarnih zneskov, ki jih mora okrajni gozdar sprejemati in zaračuniti, dosega povprečno po 1000 K na leto.

Ne more biti tedaj dvoma, da je že zaradi pisarniških in manipulacijskih poslov z denarjem upravičena uvrstitev okrajnih gozdarjev v kategorijo državnih uradnikov, ker so ti posli najmanj enakovredni s posli manipulacijskih uradnikov.

Iz vseh dosedanjih izvajanj je razvidno, da morajo okrajni gozdarji v zunanji službi opravljati posle, ki so po svojem značaju gozdno-tehnični, kakor poizvedovanje o prijavljenem sekanju, ki so tudi po besedilu posamnih deželnih zakonov pridržani gozdarskim tehnikom.

In vendar so c. kr. okrajni gozdarji po svoji kvalifikaciji kot sluge napram neakademično izobraženim državnim uradnikom — ki morejo doseči VIII. činovni razred — v vsakem oziru najobčutneje popolnoma neopravičeno zapostavljeni.

Ker prihajajo službena dela okrajnih gozdarjev večinoma na svetlo pod imenom c. kr. okrajnega gozdnega nadzorstva, je pripomoglo k napačnemu mnenju, da je strokovno delovanje okrajnih gozdarjev le popolnoma podrejeno. Strokovnjak pa bo iz službenih vlog c. kr. okrajnega gozdnega nadzorstva lahko posnel, da predelani material temelji po veliki večini na ramah okrajnih gozdarjev. Sedanji čin c. kr. okrajnih gozdarjev že tedaj davno več ne odgovarja zahtevam, ki se stavijo na to osobje.

Podpisani vsled tega predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

C. kr. vlada se poziva, naj uvrsti c. kr. okrajne gozdarje med državne uradnike pravočasno tako, da se večji stroški na plačah postavijo že v državni proračun za leto 1908.

Na Dunaju, 16. okt. 1907.

Ivan Hribar, Prodan, Ježovnik, H. Srdínko, Vuković, Perić, Hyrš, dr. Rybář, Jos. Kotlář, Bjeladinović, Drtina, Vacl. Kotlář, Mr. Žemlička, Choc, dr. Hlibowizki, Bulín, dr. Hajn, inž. Neumann, dr. Srb, Masaryk, Kalina, A. Štrekelj, Roblek, dr. Tresić.

Konferenca klubovih načelnikov.

Dunaj, 29. oktobra. Današnji seji klubovih načelnikov je prisostvoval tudi ministrski predsednik baron Beck. Posl. dr. Fuchs je opozarjal, da poročila kontrolne komisije nad državnimi dolgovi že deset let niso bila rešena. Sklenilo se je, da se to poročilo izroči proračunskemu odseku z naročilom, naj poda zbornici sumarično poročilo o zamujenem. — Glede nagodbe se je sklenilo, da se prvo branje konča jutri. Predsednik dr. Weiskirchner je predlagal, naj se takoj jutri že tudi izvoli nagodbena komisija. Temu pa se je uprl posl. Seitz ter zahteval, naj se vrši ta volitev šele po končanem prvem branju. Tudi ostali načelniki so se pridružili Seitzevemu predlogu. Končno je posl. Pernerstorfer pozval ministrskega predsednika, naj že predloži proračun, nakar je baron Beck odgovoril, da predloži prihodnji teden zbornici proračun in obenem proračunski provizorij.

Češka kriza.

Dunaj, 29. oktobra. V današnji seji češkega kluba je podal posl. dr. Kramař zelo važne izjave. Iz vseh izjav pa je bilo razvidno, da je kriza v češkem taboru še vedno konstantna. V vladnih krogih si prizadevajo, da bi se položaj razjasnil do končanega prvega branja o nagodbi. V ta namen je imel ministrski predsednik včeraj ves dan konference z voditelji čeških strank. Danes popoldne so imeli voditelji vseh čeških strank skupno sejo. Po konferenci je bil položaj nekoliko boljši, ker so se skoraj vse češke skupine izrekle za mirno razjasnitev krize. Ni izključeno, da se češke parlamentarne skupine zedinijo ter med razpravo o nagodbi podpirajo svojo odstopivša ministra, tako da se njuna demisija ne bo mogla sprejeti.

»Zeit« poroča: Danes se je v zbornici raznašala vest, da je celo ministrstvo v neprijetnem položaju, ker baron Beck uvideva, da brez Čehov kot podpore v ministrstvu ne more izvesti nagodbe. Res je, da se v zbornici že dalje časa popolnoma na tihem z vso vnemo agitira proti baronu Becku. »Zeit« imenuje kneza Auersperga duša te agitacije.

Poljaki in Malorusi.

Dunaj, 29. oktobra. Ker se je ministrski predsednik pogajal z maloruskimi poslanci ter jim obljubil nekatere narodne koncesije, je poljske voditelje tako razkačilo, da je baje poljski minister grof Dzieduszycky zagrozil z demisijo. Gališki namestnik grof Potocki je vsled tega prišel nemudoma na Dunaj.

Državni proračun za leto 1908.

Dunaj, 29. oktobra. V proračunu za leto 1908. je za pošto in brzojav nad 11 milijonov več izdatkov, kakor v lanskem; od te svote je nad 7 milijonov določenih za zvišanje plač, 4 milijone pa za izboljšanje in razširjenje v prometu. Pred vsem se misli na nabavo motornih voz za prevoz pošiljatev in oseb; nadalje se modernizira brzojav. Za razširjenje telefona je določenih 12 milijonov. Večji dohodki pošte in brzojava so proračunjeni s 14 milijoni. Subvencije za parobrodstvo so zvišane za dva milijona; od teh dobi 670.000 K Lloyd na podlagi nove pogodbe. Za skladišča v Trstu je vsled naraščajočega prometa treba skoraj četrt milijona več, kakor dosedaj. Potrebščine za obrtno nadzorstvo so povišane za 50.000 K, za pospeševanje obrti pa za 150.000 K.

Ogrsko hrvaški drž. zbor.

Budimpešta, 29. oktobra. Razpravljalo se je o proračunskem provizoriju. Posl. dr.Mihalyi (Rumun) je izjavil v imenu narodnostne stranke, da ne sprejme proračuna, ker njegova stranka nima zaupanja do vlade, ki ni izpolnila dane obljube glede splošne volilne pravice. Potem je govoril o finančnih neprilikah ter napovedal gospodarsko katastrofo, ako vlada ne poseže pravočasno na pomoč. Svoj govor je zaključil: Dokler se ne rešijo najnujnejša socijalna vprašanja in narodnostno vprašanje, tudi o neodvisnosti Ogrske ne more biti govora. — Posl. Supilo je govoril v uvodu madžarsko, potem pa hrvaško. Izjavil je, da Hrvatje ne odobre proračuna. Obenem je izrekel nezaupnico vladi. Povedal je, da je med hrvaško delegacijo in ogrsko koalicijo sklenjeni pakt temeljil na ohranitvi statusa quo, da se v prehodni dobi sanirajo notranje razmere na Hrvaškem. Madžari pa niso držali dane besede, temuč je ogrska vlada s celo vrsto državnopravnih vprašanj položaj v koaliciji zopet poslabšala, tako da se je hrvaško-srbska koalicija prepričala, da hoče ogrska vlada Hrvaško v narodnem in državnopravnem oziru uničiti ter jo pomadžariti. Hrvaške poslance vodijo najboljši nameni. Prišli so v Budapešto, da bi se z Ogri borili za skupno svobodo in za skupno neodvisnost. Toda Hrvatje so se zmotili. Dokler se Madžari ne bodo držali ogrsko-hrvaških nagodbenih zakonov, dotle na mir med Hrvati in Madžari ni misliti. Hrvaški narod se bo zavedel ter pometel to politiko in njene komisarje. Le zadovoljna Hrvaška more biti opora Ogrske. Hrvatje so nastopali vedno za slogo, toda bili so izzivani. Od svojih narodnih pravic ne bodo nikoli odnehali. Med Supilovim govorom je vladala v zbornici skrajna razdraženost ter se je videlo, da resnica peče. Govorniku so klicali: »Veleizdajalec! Pustolovec!« Hrvaški poslanci so govorniku burno ploskali.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil, da se zahvaljuje Hrvatom in nemadžarskim poslancem, ako ne izkažejo vladi zaupanja, ker od te strani vlada zaupanja ne potrebuje. Vendar upa, da se s Hrvati doseže sporazumljenje. Navajal je prizadevanje vlade, da bi ugodila političnim in gospodarskim željam Hrvaške. Pri nagodbenih pogajanjih je vlada pri železniški zvezi z Dalmacijo varovala hrvaške koristi. — Potem je govoril posl. Vlad proti predlogi.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 29. oktobra. Dosedaj je z volišča znanih 327 izidov; izvoljenih je 166 pristašev monarhističnih strank, 98 oktobristov, 25 kadetov, 9 socialnih demokratov, 6 mohamedanov in 19 levičarjev ter 3 člani mirnega obnovljenja.

Varšava, 29. oktobra. V Vladivostoku se je spuntal en del vojakov, ki so s civilnimi agitatorji naskočili vojašnico, kjer sta bili dve stotniji loveev. Oblegani so streljali s puškami na stroj ter puntarje pregnali, ki so pozneje tudi izročili orožje. Pri obleganju so bili trije puntarji ubiti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30 oktobra.

— **Nemška nesramnost.** Kakor znano, prišle so Jesenice vsled krivde klerikalnih voditeljev pod nemško peto. To je dalo tovarni povod, da

---

Medenka je novič odprla krošnjo. Bila je nekoliko užaljena, ker se ji je zdelo, da ji bolnik ne zaupa. Našla je v krošnji vrečico drobiža in jo nekam nevoljno vrgla na posteljo. A bila je takoj potolažena, ko je pogledala starčka v oči in čula njegovo prošnjo:

»Denar — prosim — spravite Vi — gospodična pisma — da bo pisala zame.«

Tudi Meden si je štel v dolžnost pokazati, da ga je minila nevolja zaradi domnevane bolnikove nezaupnosti. Okorno se je primaknil ležišču.

»Še en kozarček ga zvrnite, mož,« je prigovarjal bolniku, »taka kapljica je, da bi jo še angeljci pili.«

In natočil je bolniku nekaj kapljic in mu jih nerodno vlil v usta ter bil sam s seboj zadovoljen, da se je obnesel njegov prvi poskus v praktičnem samaritanstvu.

Pavla je med tem stala pri oknu in pregledovala bolnikovo listnico.

»Moram vendar pogledati, kake zaklade mi je dal spraviti,« je rekla smehljaje Medenki, »sicer bi še ne mogla računa položiti.«

V listnici so bili res sami papirji. Krstni list, domovinski list, krošnjarska knjižica, polna vsakovrstnih pečatov in pisma, katerih papir je bil od starosti že ves rumen in na katerih je bila pisava vsa obledela. Med pismi je ležala v papir zavita fotografija. Tudi ta je bila že vsa odrgnjena in obledela.

»Morda njegova žena ali hčer,« je sama pri sebi rekla Pavla in pristopila k malemu oknu, da bi bolje pogledala podobo.

Gledala je to podobo in jo zopet gledala neprestano in nepremično; gledala jo je, kakor bi ne verjela svojim lastnim očem.

Vsa kri ji je šinila v glavo in koj na to zopet odtekla, da je bila Pavla v trenotku bleda kot smrt.

Medenka je zapazila to premembo.

»Gospodična — kaj Vam je,« je vzkliknila in hitela na pomoč Pavli, ki je bila omahnila na stol.

»O nič,« je hitro odgovorila Pavla: »Prehitro sem hodila — vroče je bilo — izmučena sem.«

Sedla je na stol in hitro skrila fotografijo med druge krošnjarjeve papirje.

»Nič se ne bojte zame,« je s prisiljenim usmevom rekla Medenovim: »zdrava sem in čvrsta in le utrujenost me je malo prevzela. Kmalu bo bolje in lahko pojdem domov.«

»Kaj — iti hočete domov — pa ste bolni,« se je razkoračil Meden. »Za ves svet ne, da bi me bilo potem zopet sram, da sem Vas pustil.«

In nič ni pomagalo, Meden je vpregel svojo suho kobilico in je ponosno peljal Pavlo domov.

»Veš, stara,« je pri večerji rekel svoji ženi: »čudna je pa le naša gospodična, dobra in usmiljena je, da nobena tako, nič ni visoka in ošabna — a ko sem jo pripeljal domov je kar zbežala z voza in se še poslovila ni.

(Dalje prihodnjič.)

oživi savski »Turnverein«, ki je bil pred tremi leti ustanovljen in je s svojo ustanovitvijo tudi zaspal. Preteklo nedeljo, dne 20. t. m., sklical je ta »Turnverein« občni zbor in povabil tudi nemške turnarje iz Beljaka, da bi pomagali s poštenim doneskom hajlanja in pijančevanja praznovati prebuditev tega germansko-drhalskega gnezda. Občni zbor je bil sklican tako tajno, da o njem ni nihče vedel kaj. Zvečer se je dozdevalo, da se vrši v nemških svetiščih nekaj izvanrednega, kajti divji kriki iz nemške šole na Savi so naznanjali, da tuji švabi prodajajo svojo omiko in kulturo po Savi. Zvečer se je ta pijana drhal pod zaščitstvom klerikalno-nemškega tovarniškega vodstva in s spremstvom tovarniških mojstrov vlekla proti kolodvoru. Kakor znano, je jeseniški kolodvor pravo zavetišče nemške zalege in vsled tega so se švabi čutili tam popolnoma varne ter so začeli na vse grde načine izzivati mirno sedeče slovenske goste, kateri so jim hladnokrvno odvrnili, da ž njimi nočejo imeti prav ničesar opraviti. — Posledica tega pa je bila, da so slovenske goste postavili s pomočjo kolodvorskega restavraterja Lorberja in železniškega vratarja Družinška na cesto. Da so se pošteni slovenski gostje branili, je samoobsebi umevno. Vendar nemška kri se ni ohladila; s hripavim vpitjem so klicali, da so Jesenice nemške in prišli nazadnje v svoji vročekrvnosti tako daleč, da so se med seboj stepli in izpulili enemu svojih bratcev polovico germanske brade. Tekla je tudi kri in prepričani smo, da so prišli švabi bolj umirjeni nazaj v Beljak, kakor so se odpeljali na Jesenice. Kaj sledi iz tega? Jesenice so narodna postojanka, ki zasluži pozornost po vsej Sloveniji. Postati pa ima vsled zasluge gotovih brezdomovincev steber onega mostu, ki ga Nemci zidajo od Belta do Adrije.

— **Okrajni šolski svet vranski** že deluje po receptu kranjske klerikalne bande. Nedavno je bilo razpisano učiteljsko mesto v Braslovčah. Za to službo sta se oglasila dva učitelja in več učiteljic. Ker pa znanemu klerikalnemu nadutežu, župniku Zdolšku, nista ugajala moška prosilca naprednjaka, razpisali so službo v drugič. — Pred kratkim so naznanili zlobni ljudje nekega učitelja v vranskem okraju okrajnemu šolskemu svetu, da je pohujševal šolska dekleta. In okrajni šolski svet, ne, da bi stvar natančneje preiskal, je izročil zadevo — državnemu pravništvu, ki pa je preiskavo ustavilo, ker se je izkazalo, da dotični učitelj ni zakrivil pravnič kaznivega. Sploh je okrajni šolski svet vranski popolnoma pod vplivom imenovanega fanatičnega popa, ker ima večino udov na svoji strani, kateri bi, ako bi on, župnik tako zahteval, takoj zavili vratove učiteljstvu vranskega okraja. — Povemo pa temu božjemu namestniku »miru in sprave«, da bomo ž njim v kratkem obračunali in sicer tako pošteno obračunali, da se mu bodo ježili lasje, ko bo čital naša poročila.

— **V službo državne železnice** so vstopili kot volonterji: Al. Škof v Lescah, Al. Šubic v Pulju, Hilarij Lavrenčič in Fr. Lukež v Pazinu ter Ant. Irgolič v Medvodah. Aspirant Fr. Podbregar je premeščen z Bleda k Sv. Luciji-Tolmin.

— **Vojaške vesti.** Generalni major je postal poveljnik 44. brigade v Ljubljani polkovnik Moric Gheradini. Stotnik je postal nadporočnik Fr. Dobnik pri 27. brambovskem polku v Ljubljani; nadporočnika sta postala Viktor Andrejka plem. Livnograd pri 97. polku in Jos. Jaklič pri 27. polku. Za poročnike so imenovani Fr. Koračin in Jos. Nežmah pri 27. brambovskem polku in E. Majcen pri 4. brambovskem polku v Celovcu.

— **Iz sodne službe.** Pisarniški oficijant pri okrožnem sodišču v Gorici Alojzij Boltar je imenovan za kancelista pri okrajnem sodišču v Kanalu.

— **Iz strokovne šole.** Za učitelja na strokovni šoli v Kočevju pride Stanislav Moslecky, strokovni učitelj v Litave na Moravskem.

— **Šolske vesti.** Definitivna učiteljica na nemški dekliški osemrazrednici v Ljubljani gdč. Frančiška Ileršič je imenovana za nadučiteljico. Provizorični učitelj v Št. Vidu pri Zatični g. Leon Pibrovec je imenovan za definitivnega učitelja in vodjo šole v Javorju, provizorična učiteljica gdč. Marija Strauss je pa postala definitivna učiteljica na Krki. V stalen pokoj sta stopila nadučitelj na Jesenicah g. Josip Medic in definitivna učiteljica v Zgornjem Tuhinju gdč. Pavlina Rus.

Iz gledališke pisarne. V petek, na Vseh svetih dan, se uprizori Raupachova žaloigra „Mlinar in njegova hči“, v kateri nastopi po dolgih letih zopet gospa Borštnikova kot Marica. — V nedeljo popoldne se ponovi „Mlinar in njegova hči“, zvečer pa se uprizori prvič v Ljubljani klasična žaloigra „Prababica“, spisal Fran Grillparzer, preložil Vladimir Levstik. — Večerni predstavi v petek in v nedeljo padeta obe na nepar.

Slovensko gledališče. Snoči se je pela tretjič v sezoni Massenetova opera „Manon“. Gospica Collignon odlikovala se je kot nositeljica naslovne vloge s svojim čistodonečim glasom in lepim prednašanjem. Gosp. Jastrzebski, ki je bil jako dobro disponiran, je častno izvel svojo veliko in težavno partijo. Nova sta bila gospod Vašiček, naš stari znanec, kot grof Des Grieux, in gospod Vaverka kot Guillot. Oba sta se odlikovala s finim nastopom in lepim petjem. Isto velja o vseh ostalih umetnikih. Zbor in orkester sta bila dobra, režija jako okusna. Gledališče je bilo polno.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da so naročili nadalje računske, oziroma gostilničarske listke sledeče tvrdke: Hotel „Lloyd“, Ljubljana; Anton Babnik, restavracija pri „Treh kronah“, Trst; Davorin Lesjak, Ruše; restavracija pri „Lipi“, Ljubljana; Franc Lnidaršič, Šapjane; restavracija pri „Roži“, Ljubljana; hotel „Vega“, Šiška; Fric Novak, hotel „Ilirija“, Ljubljana; restavracija „Narodni dom“, Ljubljana; Alojzij Pavlin, Podbrezje; „Nepoznan“, Ljubljana; hotel „Južni kolodvor, Seidel, Ljubljana. Pričakujemo novih odjemalcev iz Ljubljane pa tudi iz drugih krajev kakor Trst, Celje, Kranj, Novo mesto, Krško itd.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi še veliko število novih, krasnih sprejemnic. S temi sprejemnicami je olajšano nabiranje članov: ustanovnikov, letnikov in podpornikov. Priporočamo vnovič rodoljubom, posebno pa podružnicam, da sredstvom teh sprejemnic pridobivajo družbi novih članov in gmotnih virov dohodkov. Cena vsprejemnici je 20 v. — Glede nabiralnikov sporočamo cenjenim naročnikom, da bi po dogovoru morali biti tu že pred osmimi tedni. Družba je sicer prejela račun pred tremi tedni, nabiralnikov pa ni še navzlic urgiranju. Kadar jih družba prejme, razpošlje jih naročnikom nemudoma.

Južna železnic kaj rada pošilja v naše slovenske kraje ljudi, ki ne razumejo našega jezika in ki so vrhutega še grobi in prevzetni. Gospod, ki se je peljal v ponedeljek ponoči ob 12·40 s poštnim vlakom iz Ljubljane v Trst, se nam je prišel pritožit, kako je blizu Nabrežine sprevodnik, ki ni dovolj glasno ljudi opozarjal na postaje in se je potem zgodilo, da jih par ni izstopilo v Divači, vpil na mladeniča, ki je bil namenjen v Pulj. Temu nemškemu kulturonoscu je hil Slovenec „Gesindel“ in „Mistvieh“, ker vsled njegove krivde ni izstopil. Da so se slovenski sopotniki zavzeli za mladeniča, je gotovo, zato se je pa tudi oglasila pritožba na pristojnem mestu. Naj bi se Slovenci nikjer na Južni železnici ne dali sekirati in psovati od nemških uslužbencev, ki jedo njih bruh. Sploh se na Južni železnici dela tako s potniki, kot bi se vozili zastonj. Razne grobosti si bomo zapomnili in jih vrnili pri prvi priliki.

Pevsko društvo „Slavec“ bode pelo na dan Vseh svetnikov ob polu 4. uri popoldne na starem pokopališču ob velikem križu, tri zbore žalostinke v spomin svojim umrlim članom.

Umrl je v Ljubljani tesarski mojster in posestnik Josip Lehner.

Premememba posesti. Hišo št. 5 v Bohoričevi ulici v Ljubljani je prodala ga. Kristina Petrič pivovarni Dreher, ki ustanovi tam svojo zalogo.

Državna subvencija. Vas Goče v pol. okraju Postojna je dobila 6200 K državne subvencije za napravo vodovoda.

Uboj. V nedeljo 27. t. m. okoli pol 7. zvečer so trije fantje iz Dobrunj na cesti pred šolskim poslopjem v Št. Lenartu I. Žgajnarja, hlapca iz Zadvora, tako pretepli, da je drugo jutro umrl vsled zadobljenih pet težkih poškodb, ki jih je zadobil na glavi. Eden storilcev z imenom Jakob Černe, tovarniški delavec, se je včeraj dopoldne sam objavil tukajšnjemu sodišču.

Iz Ljubnega. Tu je umrl posestnik Janez Markel po dolgi in zelo mučni bolezni. Znan je daleč na okrog, bil je namreč cerkovnik kakih 28 let pri tukajšnji cerkvi; vsled vestnega opravljanja svoje službe in pa naivnega značaja je bil pri vseh vaščanih priljubljen.

Idrijsko erarično delavstvo je imelo v ponedeljek zvečer impozanten shod v pivarni „Črnega orla“ v zadevi započetega mezdnega boja s svojim gospodarjem — c. kr. erarjem. Ravnatalj A. Kristan je poročal o uspehu intervencije pri poljedelskem ministrstvu in se je sprejela soglasno tozadevna resolucija. Pri drugi točki se je primerno in opravičeno ožigosalo skrajno škodljivo postopanje idrijskih klerikalcev, ki hočejo rušiti edinost delavstva proti svojemu c. kr. izkoriščevalcu. Nastal je vihar ogorčenja proti klerikalnim izdajicam ljudskih interesov in slišali so se medklici, ki so izražali najhujšo obsodbo idrijske klerikalne klike, katera niti v tako važnem vprašanju, kakor je zboljšanje stanja idrijskemu eraričnemu delavcu, ne more zatajiti svojih strankarskih namenov. Govorilo je ljudstvo in poslanec Arko je bil priča svoje in svojih tovarišev pravične obsodbe.

Železniška nesreča. Na progo med Planino in Rakekom je v noči od sobote na nedeljo padla tono težka skala, v katero je zadel brzovlak. Stroj je bil znatno poškodovan, pri vozovih so bile pa potrgane stopnjice.

Gasilno društvo v Senožečah ima dne 3. novembra t. l. popoldne ob 3. uri v gostilni g. Jana Mlakarja v Senožečah svoj redni občni zbor z običajnim sporedom in volitvijo novega odbora in načelnika.

Sežana dobi garnizijo. Kakor poroča „Edinost“, dobi Sežana stalno garnizijo. Nastani se namreč tam poveljstvo dopolnilnega okraja in pa 1. bataljon 97. pešpolka. Tudi Pazin dobi baje garnizijo.

Odbor akad. tehn. društva „Tabor“ v Gradcu se je za zimski tečaj 1907/8 sestavil sledeče: Tov. med. Mirko Černič: predsednik; tov. iur. Milan Korun: podpredeednik; tov. iur. Anton Potočnik: tajnik; tov. iur. Drag. Trstenjak: blagajnik; tov. phil. Vinko Zupan: knjižničar; tov. tehn. Franc Štefè: gospodar; tov. tehn. Franc Fischer; namestnik; tov. iur. Vilko Pfeifer, tov. iur. Ivan Hojnik in tov. phil. Ivan Leskošek: pregledniki.

Cigansko tolpo so prijeli blizu Beljaka, obstoječo iz 15 oseb, ker je razmetavala denar prav po knežje. Sodijo, da so olgani dobili 12 000 K, ki jih je neki trgovec te dni tam okrog izgubil.

Poskušen samomor. 35 etni pek Franc Fabjan v Trstu se je zabodel v samomorilnem namenu v vrat. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer opazujejo njegov duševni položaj.

Hudodelstva proti nravnosti, učinjena na otrokih, se v Trstu množe vedno bolj. Seveda teh svinjarjev ne morejo vselej prijeti, ker ali ubeže ali se pa stvar ne zve. Včeraj so pa vendar prijeli štiri take ljudi. Eden je 21letni uslužbenec varietegledališča Jožef Weinberger, ki je oskrunil 9letno hčer svoje gospodinje. 19letni železolivar Marcel Cusinelli, 17letni kočijaž Aligieri Banden in 16letni elektrotehnik Ivan Kušar so bili pa aretirani, ker so izvršili slično hudodelstvo na neki 16letni slaboumni deklici.

Slovansko pevsko društvo na Dunaju priredi danes, 30. vinotoka t. l. v dvorani „Slovanske Besede“, Dunaj, I., Drachengasse 3, I. nadstropje, svoj letošnji občni zbor. Izmed vseh slovanskih društev na Dunaju je slovansko pevsko društvo najstarše — dovršilo je 47 let svojega delovanja. To je na Dunaju tudi edino društvo, v katerem so razna slovanska plemena mnogoštevilno zastopana. Slovenski pevci pa so v tem društvu bili vedno trdna podpora in sloveli so po svojih krasnih glasovih. Slovenski pevci na Dunaju! Pristopite tudi letos mnogoštevilno temu najstaršemu in najvažnejšemu slovanskemu društvu na Dunaju!

XX. občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju bode v četrtek, 14. novembra t. l. v dvorani „Slovanske Besede“, Dunaj, I., Drachengasse 3, I. nadstropje. Začetek ob 5. zvečer. — Odborove seje so do junija vsak mesec, 14. v isti dvorani ob 6. uri zvečer.

Umrl je v Zagrebu znani hrvaški pisatelj Gjuro Deželić, star 70 let. Izdal je prvi popularne hrvaške narodne pesmi, bil pa tudi odličen romancier in prestavljalec. Organizacija ognjegascev na Hrvaškem je njegovo delo.

Iz Clevelanda v Ameriki se nam poroča: Ubegli Zock, ki je poneveril slovenskim društvom v Soštanju precej denarja, je srečno prijadral v Cleveland. Tukajšnji klerikalci so ga sprejeli z odprtimi rokami — gliha vkup štriha — in sicer tako presrčno, da postane Zock še voditelj tukajšnjih slovenskih backov. Seveda so mu resnično narodna društva pokazala vrata, ko se je oglasil za pristop in se ponujal za voditelja. Nace Seliškar pa se s Zockom prav dobro razume in ga razpostavlja na gledališkem odru kot — narodnega mučenika in žrtev slovenske politike!! Za bolnike seveda Seliškar nima časa.

Cynematographe-théâtre français ima do vštevši petka, 1. nov. tale spored: Ženski vozači. Chauffeur začetnik. Little Tich. Slepčev pes. Nagajivi dečki v penzionatu. Preživeči iz Courieresa. Velikanski strah. Volčja past. Toboggan. Veliko razkritje. Um. ogenj. Hči Korzičana. Preseljevanje duš. Zadnji dve sliki sta navrženi še poleg običajnega programa. Ker je zlasti ta spored izbran prav srečno in nudi poleg poučnega tudi mnogo razvedrujočega, naj nihče ne opusti, ogledati si ga. V soboto nov spored.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do petka, 8. novembra, izreden spored: Življenje Kristovo. Krasno kolorirana slika obstoji iz štirih delov in 62 slik. Dolga je 1200 metrov ter traja predstava nad eno uro. Ta projekcija je ena najlepših in najinteresantnejših. Posneta je po naravi v Oberammergau, kjer jo predstavljajo vsako leto prvi pariški gledališki igralci. Kinematograf Edison se trudi, da stavlja na spored najraznovrstnejše točke! Ker je pri sedanjem sporedu pričakovati naravnost navala obiskovalcev in zlasti obiskovalk, so predstave vsak dan že ob treh in trajajo do 9. Ob nedeljah sta predstavi tudi dopoldne ob 10. in 11.

The American Bioscop se imenuje novo kinematografsko podjetje, ki se je nastanilo v našem mestu na Resljevi cesti štev. 3. na oglu Sv. Petra ceste in ki proizvaja same originalne slike, tako da je njegove predstave prav priporočati. Od danes do vštete sobote ima sledeči vspored: iskanje jajc po gorskih prepadih, krščanski mučeniki (7 velezanimivih projekcij v 4 slikah), dvoje perutnin (komično), življenje v kaznilnici, Jeruzalem (zanimivi prizori), lov na kite (edini specijalni posnetek po naravi), serpentinski ples (kolorirano, moj cilinder (jako komično). Vspored je jako raznovrsten in podjetje se bo gotovo s taki programi prav dobro upeljalo.

Panorama - kosmorama na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarno“ ima ta teden razstavljene krasne slike Siama, Anama in Južnega Kitajskega.

Edina specialna čajna trgovina v Ljubljani Franc Benigar se nahaja v Šelenburgovih ulicah. Več glej inserat.

Tatvini. Zidarju Antonu Čepinu je včeraj njegov tovariš ukradel v baraki „Kranjske stavbne družbe“ ob Bleiweisovi casti 10 K vredne čevlje, 15 K vreden suknjič in 1 K vreden naprsnik. Od 11. do 16. t. m. je bilo nekemu gospodu v stanovanju ukradenih 250 K. Osumljenka je znana.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 285 Hrvatov, 95 Macedoncev, 90 Črnogorcev, 58 Kočevarjev, 72 Poljakov in 90 Slovencev. V Heb je šlo 180, v Inomost 80, v Meran pa 67 Hrvatov. 100 Macedoncev se je odpeljalo v Heb.

Izgualjene in najdene reči. Zasebnica gospa Lavrenčičeva je izgubila črno pleteno ruto, vredno 6 K. Posestnik Fran Kačar je izgubil posojilno knjižico „Kmetsko posojilnice“. — Na Francovem nabrežju je najden dvokolesni voziček (ciza), katero dobi lastnik pri magistratu. — Na južnem kolodvoru sta bila izgubljena, oziroma najdena dva ženska klobuka, srebrna ženska ura z verižico, volnena ruta, slamnat cekar in dežnik.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“. V službo se sprejmejo: 1 poslovodja, 3 knjigovodji in korespondenti, 1 kontorist 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 1 kontaristinja, 2 blagajničarki, 4 prodajalke, 8 učencev. — Službe iščejo: 2 kontoarista, 3 knjigovodji, 2 potnika, 16 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 14 kontoristinj, 8 blagajničark, 6 prodajalk, — Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti majhni odškodnini.

„Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

* **Drobne vesti.** Reformahišnega davka. Deputaciji zveze vseh društev hišnih posestnikov je obljubil finančni minister vitez Korytovski, da takoj po rešitvi nagodbe predloži parlamentu načrt za reformo hišnega davka.

— Cesar se je včeraj prvič sprehajal na prostem.

— Finančna kriza v Ameriki. V Oklahomi so se vse banke zaprli vsled pomanjkanja denarja.

— Said paša, bivši turški minister zunanjih del, je umrl v Carigradu.

— Princesinjo Moniko je njena mati Toselli včeraj izročila zastopniku saškega kralja Mattaroliju. Otroka so peljali v avtomobilu do Bolonje. Slovo med materjo in otrokom je bilo ganljivo. Tosellijevi se zviša letna apanaža na 40.000 mark.

— Španski kralj in kraljica sta odpotovala iz Pariza na Angleško. Predsednik Fallières je obljubil kralju, da pride prihodnjo spomlad v Madrid.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 30. oktobra. V poslanski zbornici je prišlo pričetkoma današnje seje do burnih demonstracij proti Madžarom za Slovake povodom krvavih dogodkov v Černovi. Poslanec dr. Hurban in tovariši so vložili interpelacijo na ministrskega predsednika, v kateri stavijo vprašanje, ako je voljan dati pojasnila o sramotnih dogodkih v Černovi, kjer so madžarski orožniki streljali nedolžne slovaške žrtve kakor zajce na lovu, nadalje ako hoče poskrbeti, da bodo krivci tega političnega poboja eksemplarično kaznovani in končno če je voljan pri ogrski vladi intervenirati v tem smislu, da se enkrat za vselej napravi konec takim in enakim škandaloznim nasilstvom na Ogrskem. Pri čitanju te interpelacije je prišlo do viharnih demonstracij v prilog tlačenim Slovakom. »Sramota za Madžare! Madžarsko barbarstvo! Kaj takega se more zgoditi samo v »svobodni« Madžarski! Björnson upravičeno nastopa proti takšnemu vnebovpijočemu nasilstvu!« taki in enaki klici ogorčenja so napolnjevali ozračje. Ko se je interpelacija prečitala, so Slovani demonstrativno viharno ploskali. Nato se je oglasil za besedo češki agrarec Zahradnik. »Pred par dnevi,« je rekel govornik, »je zbornica izrekla svoje sožalje povodom grozne potresne katastrofe v Kalabriji. Nekaj dni kasneje se je prigodila v sosedni državni polovici v Černovi strašna katastrofa, ki je tem groznejša zategadelj, ker je niso zakrivile elementarne sile, marveč slepa nebrzdana človeška strast in mržnja. Nebroj nedolžnih slovaških žrtev je padlo pod puško nečloveških madžarskih orožnikov. Preko 50 slovaških nedolžnih otročičev žaluje ob grobu svojih roditeljev. V imenu svoje stranke, v imenu vseh Slovanov, v imenu vseh poštenih poslancev v tej zborniciin v imenu civilizacije (hrupno pritrjevanje med Slovani in socialnimi demokrati) zahtevam, da zbornica izreče svoje sožalje (Poslanec Biankini: Svoje najglobokejše ogorčenje!) radi dogodkov v Černovi ter izrazi svoje simpatije onim narodom, pod strašnim pritiskom madžarskega barbarstva.« Ko je Zahradnik končal, je večina poslancev viharno aplavdirala. Predsednik dr. Weisskirchner je naglašal, da je poslanec Zahradnik s tem vprašanjem sicer prišel v konflikt s poslovnikom, vendar pa se on (predsednik) ne boji priznati, da iskreno obžaluje dogodke, ki so se doigrali v Černovi. Nato se je nadaljevala razprava o nagodbi. Kot prvi je govoril dr. Šusteršič, ki je polemizoval s Sternbergom. Seja še traja. Kdaj bo prihodnja seja, še ni določeno.

Dunaj, 30. oktobra. Avstrijska kvotna deputacija je izvolila za predsednika Abrahamovicza.

Dunaj, 30. oktobra. »Nemško-nacionalna zveza« se je izrekla za to, da naj ostane grof Auersperg še nadalje poljedelski minister.

Dunaj, 30. oktobra. V poslanskih krogih se zatrjuje, da v kratkem odstopi poljski minister Dziedudzycki in da bo na njegovo mesto imenovan dr. Globinski.

Dunaj, 30. oktobra. Parlamentarna komisija je imela danes sejo. Ob eni je baron Beck sprejel dr. Kramáža.

Dunaj, 30. oktobra. Za predsednika nagodbenega odseka je določen dr. Kramář.

Gospodarstvo.

Razpis dobave lesa. C. kr. trgovinsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo 13. novembra t. t. ob 12. opoldne vršila na trgovski borzi v Bruslju ponudbena razprava za dobavo večje množine hrastovih in bukovih pragov in hrastovih hlodov. Pojasnilo daje pisarna gosp. De Rudder, Administrateur des Voies & Travaux, rue de Louvain No 11 in pisarna de la Commission de la Réception du Materiél de la Voie, Rue d' Italie 32 v Bruslju. Tozadevni pogoji so v avstrijskem trgovskem muzeju na Dunaju na vpogled.

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljanja in vsem naslednom mnogega sedenja in napornega duševkega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnovalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštnem povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 16—15

Pomankanje slasti, motenja v prebavljanju

se najbolj lahko odpravi z rednim pitjem **rogaškega „tempelskega vrelca“**. Za starejše in kronično stanje te vrste naj se pa raje rabi **„Styria vrelec“** (močnejši).

Dobiva se pri firmah **M. Kastner** in **Peter Lassnik** v Ljubljani.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod I. V. v Banjaluki 12 K za slovensko šolo v Trstu — Slavno gasilno društvo v Senožečah 1 K v smislu notice v zadnji sobotni številki glede objavljanj društvenih notic. — Gospa H. dr. Marnova v Ljubljani 12 K kot preostanek v veseli družbi pri Auru nabranega zneska, iz katerega se ji je na občinske stroške kupil kozarec piva — Skupaj 25 K. — Hvala! — Živeli!

Borzna poročila

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kursi dun. borze 30. oktobra 1907.

Naložbeni papiri.	Denar	Blag
4% majska renta	95 90	96 10
4% srebrna renta	97 40	97 60
4% avstr. kronska renta	95 95	96 15
4% „ zlata „	114 05	114·85
4% ogrska kronska renta	92·55	92 75
4% „ zlata „	109 85	110·05
4% posojilo dež. Kranjske	97·75	98 75
4½% posojilo mesta Spljet	110·40	110·60
4½% „ „ Zadar	99·30	100·85
4½% bos.-herc. železniško posojilo 1902	98·25	99 25
4% češka dež. banka k. o.	96·—	96 50
4% „ „ „ ž. o.	96·10	96·60
4½% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 —	100·—
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	102·—	103·—
4% zast. pisma inverst. hranilnice	97·—	98·—
4% zast. pisma ogr. com. dež. hranilnice	96·75	97·75
4% z. pis. ogr. hip. ban.	98·75	99·75
4% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	98·50	99·50
4% obl. češke ind. banke	99 75	100·75
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	
4% prior. dolenjskih žel.	98·75	99 75
4% prior. juž. žel. kup.	290·—	292·—
4% avstr. pos. za žel. p. o.	99·20	100·25
Srečke.		
Srečke od l. 1860	147·75	149 75
„ od l. 1864	253 —	257·—
„ tisske	140·60	144 60
„ zem. kred. I. emisije	267 —	275·—
„ „ „ II. „	268·—	274·—
„ ogrske hip. banke	244 —	250·—
„ srbske à frs. 100·—	97 75	103·75
„ turške	183 35	184 35
Basilika srečke	19 75	21·75
Kreditne „	437 —	443·—
Inomoške „	9 50	95·50
Krakovske „	92 —	95·—
Ljubljanske „	60·75	64·75
Avstr. rdeč. križa „	44 50	46·50
Ogr. „ „ „	26 —	28·—
Rudolfove „	68·—	72 —
Salcburške „	84 —	88·—
Dunajske kom. „	491 50	497 50
Delnice.		
Južne železnice	148·50	149·50
Državne železnice	652·—	653·—
Avstr.-ogrske bančne deln.	1761·—	1771·—
Avstr. kreditne banke	693 50	694·50
Ogrske „ „	741·50	742·5
Živnostenske „	239 50	240 50
Premogokop v Mostu (Brüx)	720·—	725 50
Alpinske montan	601·25	602 25
Praške žel. ind. dr.	2645 —	2655 —
Alpine-Murányi	543·50	544·50
Trboveljske prem. družbe	253 —	257 —
Avstr. orožne tovr. družbe	460 —	464·—
Češke sladkorne družbe	146 —	149 —
Valute.		
20 fr. kr. cekin	11 36	11·40
20 franki	19 19	19·21
20 marke	23·49	23·72
Napoleondori	24·—	24·08
Marke	117·20	117·40
Laški bankovci	96·—	96·20
Rublji	2·53	2·54
Dolarji	4·84	5·

Žitna borza v Budimpešti.

Dne 30. oktobra 1907.

Termin.				
Pšenica	za april	za 50 kg	K	12·47
Rž	„ april	„ 50 „	„	11 64
Koruza	„ maj 1908	„ 50 „	„	7·15
Oves	april	50		8·48

Blagovna.

Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306. Srednji zračni tlak 736·0 mm

septembra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
29.	9. zv.	730·0	1 ·1	sl. svzh.	oblačno
30.	7. zj.	728 9	9 6	sr. ssvzh.	dež
„	2. pop.	728 4	12·7	sl. svzhod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 10·6° normale 7 8. — Padavina v mm 23 0

Kinematograf „Edison“ Dunajska cesta nasproti kavarne „Evropa“

od 30. oktobra do 8. novembra:

Izreden spored:

Življenje Kristusovo.

Več se razvidi iz lepakov. 3674

✝

Potrta žalosti naznanja **Magdalena Lehner** v lastnem in v imenu svojih otrok **Pavle, Erne** in **Pepi** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti najboljšega, iskreno ljubljenega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda 36·9

Josipa Lehner

mestnega tesarskega mojstra, zaprisežnega cenilca in hišnega posestnika

ki je po mučnem trpljenju previden s tolažili sv. vere, danes ob polšestih zvečer, v 59. letu starosti nenadoma blaženo v zaspal Gospodu.

Pogreb bo v četrtek 31 oktobra, ob treh popoldne, izpred hiše žalosti, Dunajska cesta št. 60, na pokopališče pri Sv. Križu

Sv. zadušne maše se bodo služile v več cerkvah

V Ljubljani, 29. oktobra 1907

Thielov čaj proti odebelelosti, priznano uspešna spec. proti odebelelosti, gar. neškodljiv. Zavitki po 2 K se dobivajo v **Angelovi lekarni v Celovcu.**

Hiša z gostilno

v Ljubljani, davka prosta, se zaradi bolehnosti gospodarjeve **takoj ceno proda** ali **da v najem**. Koncesija ostane na hiši. Hiša je tudi pripravna za kako drugo obrt. Na plačilo zadostuje 12.000 K, drugo lahko ostane na hiši.

Več pismeno pod **„E. V. 6000“** na uprav. „Slov. Naroda“. 3671—1

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljše priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera **okrepčuje lasišče, odstranjuje luske** in **preprečuje izpadanje las.**

1 steklenica z navodom 1 krona.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specijalitet, najfinejših parfumov, kirurgiških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leustka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega inbil. mostu 10—44

Kupi se

ali vzame **v najem** manjšo ali večjo

kavarno ali gostilno

v Ljubljani.

Prevzame se tudi **dobro vpeljano**

manjšo trgovino.

Ponudbe z morebitnimi pogoji na upravništvo „Slov. Naroda“. 3636—3

Steckenpferd Bay-Rum

Bergmanna & Komp.,

Draždane in Dečin n. L.

se obnaša neprimerno dobro proti tvoritvi luskin in izpadanju las, pospešuje rast las in je za vdrgnenje proti revmatičnim boleznim izredne veljave.

Dobiva se v steklenicah po 2 K in po 4 K po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah. II 2103 10

Učenec

s potrebno šolsko izobrazbo **se sprejme takoj v trgovino** z mešanim blagom. Službeni pogoji po dogovoru

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3669—1

Služba kurjača

se **takoj odda** pri **novi parni žagi Leonovdol pri Golem.** Kurjač prejema razen stalne plače prosto stanovanje in prosto kurjavo.

Ponudbe naj se pošljejo na **gozdarski in oskrbniški urad v Hammerstiel** (Želimlje), pošta **Studenec pri Ljubljani.** 3668 1

Oddati je za mesec november ali februar več lepih, modernih

stanovanj

ob Domobranski cesti, obstoječih **iz treh** in **dveh sob, pritiklinami** in **uporabo vrta.** Krasna, solnčnata zdrava lega 3670 1

Pojasnila daje **lastnik na Domobranski cesti št. 1, I. nadstropje.**

Dne 7. novembra t. l. ob devetih zjutraj se bo vršila

javna dražba

pri župni cerkvi **Sv. Križa pri Tržiču za zgradbo novega pokopališča.**

Proračunjeno je na **4000 kron.**

Proračun in načrti so razgrnjeni za pregled pri **županu v Sebenjah.** Pred drabbo mora vsak ponudnik vložiti varščino 10%. 3632—5

Županstvo Križe pri Tržiču

dne 23. oktobra 1907.

Župan: **Janez Fajfar.**

Naznanjam svojim cenjenim učencem in učenkam in sploh vsem, ki bi jih veselilo tudi na novo pristopiti ter zahajati k

plesnim vajam

da bi se zglasili pri meni v hotelu pri „Slonu“. Upisoval bodem v četrtek, 31. oktobra 1907 od 3.—5. pop.

S spoštovanjem 3622—2

Giulio Morterra, plesni učitelj.

Ces. kr. avstrijske **državne železnice.**

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7·05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Prago.

7·07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9·05 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Prago.

11·40 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorico drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.

1·05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3.45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel. Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7·10 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7·35 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

10·40 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7·28 zjutraj. Osebni vlak v Kamnik.

2·05 popoldne. Osebni vlak v Kamnik

7·10 zvečer. Osebni vlak v Kamnik

10·50 ponoči. Osebni vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6·58 zjutraj. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.

8·34 zjutraj. Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

11·15 predpoldne. Osebni vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.

2·32 popoldne. Osebni vlak iz Kočevja, Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

4·36 popoldne. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenic.

6·50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenic.

8.37 zvečer. Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

8·45 zvečer. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.

11·50 ponoči. Osebni vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6·46 zjutraj. Osebni vlak iz Kamnika.

10·59 predpoldne. Osebni vlak iz Kamnika

6·1 zvečer. Osebni vlak iz Kamnika.

[illegible]5 ponoči. Osebni vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropejskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozarjam p. n. trgovce, žganjetoče kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo **esenc, rumove kompozicije, raznovrstnih čajev, konjakov, malage, Lacrimae Christi finega jamajskega ruma, pristne slivovke, brinjevca, tropinjevca in pa vseh vrst likerjev.**

Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni kakor tvrdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejmem na svoje stroške nazaj. 3675—2

Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem

Avgust Benigar

I. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci.

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

I. najpopolnejši Cinématograph-théâtre-français

(v bivšem „Katoliškem domu“) Turjaški trg št. 1 v I. nadstropju, velika dvorana.

Vsako sredo in soboto nov spored. 3673

Predstave ob delavnikih ob 6, ½8. in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob ½11. uri dopoldne, ob 3., ½5. in ob 6. uri popoldne ter ob ½8. in 9. uri zvečer.

Vsak četrtek in soboto znižane cene za dijake in otroke.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12—125 **Podružnica v SPLJETU.** **Stritarjeve ulice št. 2.** **Podružnica v CELOVCU.**

Delniška glavnica K 2,000.000. **Rezervni fond K 200.000.**

priporoča za žrebanje dne 2. novembra **promese** na **Dunajske komunalne srečke à K 15½. Glavni dobitek K 400.000.**

Rentni davek plača banka sama.

sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** ter jih obrestuje **od dne vloge do dne dviga** po **4½%.**

Rentni davek plača banka sama.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

298—69

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.